

Голові разової спеціалізованої вченої
ради
PhD 13318 у Національному
університеті
«Одеська політехніка»,
доктору економічних наук,
професору
Любові НЕКРАСОВІЙ

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка» **Балана Олександра Сергійовича** на дисертацію **Колесова Костянтина Ігоровича** на тему «**Формування інвестиційної привабливості промислових підприємств в умовах відновлення економіки України**», подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду Національного університету «Одеська політехніка» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – Економіка галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки.

1. Актуальність теми дисертації

Відновлення економіки України безпосередньо пов'язане з відбудовою та модернізацією промислового комплексу, який формує значну частину виробничого, експортного й технологічного потенціалу держави. Масштабні руйнування виробничої інфраструктури, порушення логістичних зв'язків, зростання вартості капіталу, дефіцит довгострокових ресурсів та високий рівень воєнних ризиків істотно обмежують інвестиційну активність підприємств. За таких умов формування їх інвестиційної привабливості набуває значення не лише окремого напрямку корпоративного управління, а й важливої складової державної політики економічного відновлення.

Сучасний інвестор оцінює підприємство за ширшим колом параметрів, ніж традиційні показники прибутковості, ліквідності та фінансової стійкості. Важливого значення набувають інституційна передбачуваність, якість

корпоративного управління, рівень цифровізації, інноваційний потенціал, дотримання ESG-принципів, здатність підприємства управляти ризиками та забезпечувати прозорість інформації. Відповідно, методичне забезпечення оцінювання інвестиційної привабливості має бути комплексним, динамічним і придатним до використання в умовах швидких змін зовнішнього середовища.

Дисертаційна робота Колесова Костянтина Ігоровича присвячена розв'язанню актуального наукового завдання щодо розвитку теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій з формування інвестиційної привабливості промислових підприємств. Спрямованість дослідження на інтеграцію економічних, інституційних, соціальних і цифрово-технологічних факторів, удосконалення багатокритеріального оцінювання та застосування смарт-технологій відповідає сучасним потребам підприємств, інвесторів та органів публічної влади. *Отже, обрана тема є своєчасною, науково обґрунтованою та має вагоме практичне значення.*

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Дисертація характеризується логічною побудовою та послідовністю наукового пошуку. Мета роботи полягає у розробленні й науковому обґрунтуванні теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо формування та підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств в умовах відновлення економіки України. Визначені автором завдання охоплюють теоретичний, аналітичний і прикладний рівні дослідження та забезпечують досягнення поставленої мети.

Для обґрунтування результатів використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: структурно-логічний та системний аналіз, наукову абстракцію, систематизацію і порівняння, економіко-статистичні та регресійні методи, експертне оцінювання, метод аналізу ієрархій, багатокритеріальний

метод TOPSIS, а також елементи штучного інтелекту й машинного навчання. Поєднання зазначених методів дало змогу перейти від уточнення змісту інвестиційної привабливості та дослідження чинників її формування до розроблення методичного й цифрового інструментарію управління.

Інформаційну базу дослідження становлять праці вітчизняних і зарубіжних учених, нормативно-правові матеріали, дані Державної служби статистики України, аналітичні матеріали органів державної влади, міжнародних організацій і бізнес-структур, а також результати власних досліджень автора. Застосування різних джерел інформації, порівняння теоретичних положень із фактичними тенденціями розвитку промисловості та апробація методичних розробок підвищують достовірність сформульованих висновків.

Позитивної оцінки заслуговує узгодженість мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження, а також відповідність загальних висновків результатам, отриманим у кожному розділі. Наукові положення є аргументованими, практичні рекомендації мають прикладну спрямованість, а запропонований інструментарій може бути використаний для підтримки управлінських та інвестиційних рішень.

3. Основні наукові результати дисертації

У дисертаційній роботі отримано результати, які розвивають теоретичні й методичні засади формування інвестиційної привабливості промислових підприємств. Найбільш вагомими серед них є такі:

- удосконалено концептуальну модель формування інвестиційної привабливості промислового підприємства, у якій економічні, інституційні, соціальні та цифрово-технологічні фактори інтегровано в єдину систему стратегічного управління, що відображає взаємозв'язок інвестиційних ресурсів, інноваційності, цифрової зрілості та конкурентоспроможності підприємства;

- удосконалено науково-методичний підхід до оцінювання інвестиційної привабливості на основі поєднання багатокритеріального методу TOPSIS з алгоритмами штучного інтелекту для автоматизованого визначення вагових коефіцієнтів, що спрямовано на підвищення точності й об'єктивності оцінювання;
- удосконалено обґрунтування використання цифрових і смарт-технологій через розвиток Smart Evaluation Framework, формування замкненого циклу Smart Evaluation Loop та архітектури цифрової платформи Smart Investment Monitor, що включає рівні даних, аналітики й довіри;
- дістало подальшого розвитку трактування інвестиційної привабливості промислового підприємства як інтегральної характеристики його спроможності до інноваційно-інвестиційного зростання, цифрової трансформації та стійкості до ризиків у процесі економічного відновлення;
- дістали подальшого розвитку методичні положення щодо оцінювання інвестиційних ризиків і можливостей підприємств, які передбачають поєднання аналітичних, статистичних та експертно-аналітичних інструментів з елементами машинного навчання.

Сукупність отриманих результатів утворює цілісну систему теоретичних, методичних і прикладних положень. Особливої уваги заслуговує орієнтація автора на зниження інформаційної асиметрії та формування цифрової довіри між підприємствами, інвесторами і державними інституціями, що є важливим для відновлення інвестиційної активності.

4. Достовірність результатів та повнота їх відображення у публікаціях

Достовірність результатів забезпечується належним теоретичним обґрунтуванням, застосуванням адекватного методичного інструментарію, використанням значного масиву статистичних та аналітичних даних, а також логічною узгодженістю проведених розрахунків і сформульованих висновків.

Список використаних джерел налічує 214 найменувань, що свідчить про ґрунтовне опрацювання проблематики.

Основні положення дисертаційного дослідження оприлюднено у 10 наукових працях загальним обсягом 3,66 друк. арк., з яких 3,04 друк. арк. належать особисто здобувачу. Серед них 5 статей у наукових фахових виданнях України, що індексуються у міжнародних наукометричних базах, та 5 публікацій апробаційного характеру у матеріалах міжнародних і науково-практичних конференцій.

Тематика публікацій відповідає змісту дисертації та охоплює питання інвестиційного клімату, особливостей і методів оцінювання інвестиційної привабливості, концептуального моделювання, цифрових технологій та смарт-інструментів. Результати дослідження апробовано на наукових заходах у Вінниці, Одесі, Таллінні та Києві. Отже, основні наукові положення достатньою мірою опубліковані й апробовані.

Отже, отримані результати засвідчують системність і послідовність проведеного дослідження, належний рівень наукового обґрунтування та його практичну спрямованість. Вони поглиблюють теоретичні положення й удосконалюють методичний інструментарій формування та оцінювання інвестиційної привабливості промислових підприємств в умовах відновлення економіки України.

5. Практичне значення результатів дослідження

Практична значущість дисертаційної роботи полягає у доведенні основних теоретичних і методичних положень до рівня прикладних моделей, аналітичних процедур та рекомендацій, орієнтованих на підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств в умовах економічного відновлення. Запропоновані автором розробки можуть використовуватися керівниками підприємств, потенційними інвесторами, фінансовими установами,

аналітичними організаціями та органами публічної влади під час підготовки й прийняття управлінських та інвестиційних рішень.

Прикладне значення мають концептуальна модель формування інвестиційної привабливості промислового підприємства, науково-методичний підхід до її оцінювання на основі методу TOPSIS, положення щодо визначення вагових коефіцієнтів показників із використанням алгоритмічних інструментів, а також запропоновані цифрові рішення Smart Evaluation Framework і Smart Investment Monitor. Їх застосування забезпечує комплексне врахування фінансово-економічних, інноваційно-технологічних, соціально-інституційних, репутаційних і цифрових характеристик підприємства.

Розроблені у дисертації науково-методичні положення та інструменти можуть бути використані для:

- проведення комплексної діагностики інвестиційної привабливості промислових підприємств і формування їх кількісного рейтингу за сукупністю взаємопов'язаних критеріїв;
- виявлення сильних і проблемних складових інвестиційного профілю підприємства, оцінювання інвестиційних ризиків та визначення першочергових напрямів управлінського впливу;
- обґрунтування заходів щодо підвищення фінансової стійкості, інноваційної активності, цифрової зрілості, прозорості корпоративної інформації та відповідності принципам сталого розвитку;
- підготовки адресних рекомендацій з модернізації виробництва, удосконалення системи управління, поліпшення взаємодії з інвесторами та підвищення конкурентоспроможності підприємств;
- формування цифрових інвестиційних профілів, автоматизованого збору, перевірки й аналітичного опрацювання інформації та візуалізації результатів для підприємств, інвесторів і державних інституцій.

Практична спрямованість результатів дослідження підтверджується їх впровадженням у діяльність вітчизняних підприємств. Результати дисертації використано у діяльності ТОВ «Іррігатор Україна» (довідка № 01/09-к від 03.09.2025 р.), ПАТ «Одескабель» (довідка № 18в-01 від 18.09.2025 р.) та ТОВ «VTM GROUP» (довідка № 01/0112-У від 01.12.2025 р.). Зазначені впровадження підтверджують можливість практичного застосування розроблених підходів для оцінювання інвестиційного стану підприємств, визначення резервів підвищення їх привабливості та обґрунтування заходів з цифрової й інноваційної модернізації.

Окремі результати використано у науково-дослідній діяльності Національного університету «Одеська політехніка» (довідка № 1948/67-07 від 05.12.2025 р.), що засвідчує їх придатність для подальшого розвитку теоретичних і методичних положень у сфері інвестиційної діяльності, управління розвитком підприємств та цифровізації економічних процесів.

Таким чином, результати дисертаційного дослідження мають виражену прикладну спрямованість, доведені до рівня практичного використання та можуть бути застосовані для підвищення обґрунтованості інвестиційних рішень, зниження інформаційної асиметрії й ризиків, удосконалення системи управління та активізації інвестиційної діяльності промислових підприємств.

6. Академічна доброчесність

За результатами ознайомлення з дисертацією та науковими працями здобувача ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації або фальсифікації результатів не виявлено. Використані ідеї, положення та дані інших авторів супроводжуються відповідними посиланнями, а особистий внесок здобувача у працях, опублікованих у співавторстві, визначено.

7. Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Позитивно оцінюючи науковий рівень і практичну спрямованість дисертаційної роботи, доцільно звернути увагу на окремі положення, які мають дискусійний характер:

- 1) у підрозділі 1.3 автор ґрунтовно систематизує макроекономічні, регіональні та інституційні фактори інвестиційної привабливості. Водночас доцільно було б чіткіше розмежувати компетенції та інструменти центральних, регіональних і місцевих органів публічної влади щодо впливу на ці фактори, а також показати механізм координації відповідних управлінських рішень;
- 2) архітектура цифрової платформи Smart Investment Monitor, представлена у підрозділі 3.3, має значний практичний потенціал. Разом із тим для її практичної реалізації варто детальніше визначити інституційну модель управління платформою, її оператора, порядок доступу до державних і корпоративних даних, сумісність із публічними реєстрами та розподіл відповідальності між учасниками цифрової екосистеми.

Наведені зауваження мають рекомендаційний характер і не знижують загальної позитивної оцінки дисертації, її наукової новизни та практичної значущості.

8. Загальний висновок

Дисертаційна робота Колесова Костянтина Ігоровича на тему «Формування інвестиційної привабливості промислових підприємств в умовах відновлення економіки України» є самостійним, завершеним і науково обґрунтованим дослідженням, у якому розв'язано актуальне наукове завдання щодо розвитку теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій з формування й оцінювання інвестиційної привабливості промислових підприємств.

За актуальністю, науковою новизною, ступенем обґрунтованості результатів, теоретичним і практичним значенням, повнотою опублікування та оформленням дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а також Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40.

Висновок: дисертаційна робота Колесова Костянтина Ігоровича заслуговує на позитивну оцінку, а її автор – на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – Економіка галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки.

Офіційний рецензент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри публічного управління
та адміністрування
Національного університету
«Одеська політехніка»

Олександр БАЛАН